

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 627/11-10

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Zlate Lipnjak-Bosanac kao predsjednice vijeća, te Melite Božičević-Grbić, Ileana Vinja, dr. sc. Zdenka Konjića i mr. sc. Marijana Svedrovića kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Nikše Stolića kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. I. H. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Bjelovaru od 23. svibnja 2011. broj K-9/09, u sjednici održanoj dana 31. listopada 2013., u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Milorada Cuculića i branitelja opt. I. H., M. D., odvjetnika iz O.,

p r e s u d i o j e:

Odbija se žalba državnog odvjetnika kao neosnovana i potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Bjelovaru, na temelju čl. 354. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 i 115/06; u nastavku: ZKP/97), opt. I. H. i opt. G. S. oslobođeni su od optužbe da bi počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 53/91, 39/92, 91/92, 108/95 i 28/96; u nastavku: OKZRH).

Na temelju čl. 132. st. 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 i 115/06; u nastavku: ZKP/97) oštećenici N. T. i P. M. su sa imovinskopravnim zahtjevom upućeni na parnicu, dok na temelju čl. 123. st. 1. ZKP/97 troškovi kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1. do 5. ZKP/97 te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

Protiv te presude žali se državni odvjetnik zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Obojica optuženika podnijeli su putem svojih branitelja odgovore na žalbu državnog odvjetnika, s prijedlogom da se žalba odbije kao neosnovana, uz zahtjev da se branitelje izvijesti o drugostupanjskoj sjednici vijeća.

Spis je u skladu s čl. 373. st. 1. ZKP/97 dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje.

Sjednica vijeća održana je u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Milorada Cuculića i branitelja opt. I. H., M. D., odvjetnika iz O., a u odsutnosti uredno izviještenog branitelja opt. G. S., Z. Z., odvjetnika iz O..

Žalba državnog odvjetnika nije osnovana.

Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja državni odvjetnik ne prihvaća ispravnim zaključak prvostupanjskog suda da optuženici nisu bili nazočni paljenju kuća, odnosno da nisu bili na području P. i S. D. dok su postrojbe ... brigade HV- „..“ činile zločin. U prilog pobijanja ovako utvrđene činjenice žalitelj ističe da je sud prvog stupnja prihvatio i cijenio vjerodostojnom dokumentaciju koja sadržajno izrijekom govori o njihovoj nazočnosti, time da sud sam negativno vrednuje onaj dio personalnih dokaza koji nastoje kompromitirati pisane tragove o zločinu. U prilog tvrdnje da su optuženici nazočili zločinu i tako za njega znali po žalitelju govori zapovijed opt. I. H. ... od 31. siječnja 1992. iz koje je „razvidno da je akcija čišćenja trebala završiti do 19,00 sati“ dok je PP ... zaprimila obavijest o paljenju kuća u 17,25 sati. Po mišljenju državnog odvjetnika i zapovijed ... od 4. veljače 1992. potpisana po opt. I. H. („o zabrani zaustavljanja kolone ili vozila te izlaženja iz istih u cilju vršenja ikakovih radnji“) govori u prilog postojanja sukoba policije i pripadnika HV-a predmetnog dana 1. veljače 1992. kako je i navedeno u dnevniku događaja PP ... Nasuprot tome, irelevantnom smatra argumentaciju prvostupanjskog suda koja se tiče izdanih zapovijedi opt. I. H. iz prosinca 1991. kao i pozivanje na izvješća te kaznene prijave za događaje koji nisu vezane na predmetno kazneno djelo. Zaključno smatra da provedeni dokazi ukazuju na odgovornost optuženih jer nisu poduzeli neophodne mjere kojima bi se terećeno kazneno djelo spriječilo i kaznilo.

Suprotno stavu državnog odvjetnika, ovaj sud nalazi da su u pobijanoj presudi argumentirano, sveobuhvatno, pomno i valjano ocijenjeni izvedeni dokazi na temelju kojih je činjenično stanje

pravilno utvrđeno, a time je i ispravan zaključak kako nije dokazano da su opt. I. H. i opt. G. S. počinili inkriminirano kazneno djelo.

Naime, prvostupanjski sud je pozitivno vrednovao karakter dokumentacije, napose izvješće ovlaštenih službenih osoba specijalne jedinice voda O. Z. M. i M. B. upućeno zapovjedniku specijalne jedinice, ocijenivši da je ona autentična, dakle da nije krivotvorena, kako se tijekom postupka pokušalo prezentirati. Ovaj je zaključak rezultat pomne analize i povezanosti spomenutog izvješća sa dugim pisanim dokumentima koji se sadržajno nadopunjuju odnosno povezuju, ali i ocjenom iskaza svjedoka koji su se o navedenoj dokumentaciji očitovali (N. L., A. N., F. T., M. P.). Jednako tako, vodeći računa o potrebi utvrđenja spornih činjenica, među kojima je upravo ona istaknuta u žalbi (nazočnost i znanje optuženih za kriminalne radnje ... satnije) s pravom je prvostupanjski sud razmotrio cjelokupnu dokaznu građu i potom zaključio koji dio činjeničnih navoda optužbe nije pouzdano dokazan.

Imajući na umu da se na temelju iskazivanja Z. M. i M. B. ne može izvesti siguran zaključak da su osobno nazočili kriminalnoj djelatnosti (dakle da se radi o neposrednim svjedocima) već su o tome naknadno izvješteni po djelatnicima specijalne policije (iskaz Z. M.), jer su se predmetnog dana nalazili u V. R. na poslovima osiguranja (oba svjedoka suglasno), da je obrana obojice optuženika (o njihovoj nazočnosti i trajanju same akcije „čišćenja terena“) potvrđena iskazima svjedoka Ž. Š., S. Š., kao i M. M. te J. N., to žalbeni navodi državnog odvjetnika nisu doveli u sumnju pouzdanost utvrđenja ove odlučne činjenice.

Tako, uz argumente navedene u pobijanoj presudi, valja dodati da i svjedoci M. M. te J. N. potvrđuju obrane optuženih kako je akciju na terenu vodio opt. G. S. dok je opt. I. H. u P. došao oko 10 sati i kratko se zadržao, a da je akcija završila oko 12,00 do 12,30 sati. Činjenica da je u zapovjedi od 31. siječnja 1992. navedeno da će izvješće o rezultatima akcije iznijeti usmeno zamjenik zapovjednika bataljuna „01.02.1992. godine do 19,00 sati.“ određuje samo krajnji rok za podnošenje izvješća o rezultatima akcije, ali ne isključuje mogućnost da je akcija završila ranije, kako je to iz dokazne građe pravilno zaključio sud prvog stupnja.

Nadalje, kako se optužbom inkriminira da optuženici nisu poduzeli „ništa“ u cilju suzbijanja i kažnjavanja protupravnog postupanja pripadnika svojih postrojbi, osnovano je prvostupanjski sud cijenio i cjelokupnu aktivnost usmjerenu obuci i upoznavanju pripadnika postrojbi sa odredbama međunarodnog ratnog prava. Stoga, suprotno žalbenom prigovoru, nije bez značaja utvrđenje da je opt. I. H. izdavao jasne zapovijedi o zabrani, među ostalim, uništavanja civilnih objekata i to u akcijama na istom (i širem) području koje su vremenski prethodile predmetnoj akciji.

Konačno, osim što državni odvjetnik smatra irelevantnim argument iz pobijane presude o podnošenje izvješća i kaznenih prijava PU ... zbog istovrsnih i drugih kriminalnih aktivnosti jer nisu izravno vezane na predmetno kazneno djelo, završni žalbeni navod o propustu poduzimanja „neophodne mjere kojima bi se kazneno djelo...spriječilo i kaznilo“ nije doveo u pitanje pravilnost ocjene dokazne građe i s tim u svezi zaključak o primjereno poduzetim mjerama radi pronalazjenja poimence određenih počinitelja zločina koje, međutim, nisu dale rezultata.

Slijedom svega navedenog, kako žalbeni navodi državnog odvjetnika nisu doveli u sumnju ispravnost odluke prvostupanjskog suda te kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene povrede zakona iz čl. 379. st. 1. ZKP/97, na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je, na temelju čl. 387. ZKP/97, odlučiti kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 31. listopada 2013.

Zapisničar:

Nikša Stolić, v.r.

Predsjednica vijeća:

Zlata Lipnjak-Bosanac, v.r.